

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte po 20 h za 1 cm². Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvó lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXV.

Celovec, 8. decembra 1916.

Št. 49.

Enakost pravice za vse.

„Svojim narodom hočem biti pravičen in mil knez. Spoštovati hočem njihove ustavne svobode in druge pravice in skrbno čuvati enakost pravice za vse.“ To so zares cesarske besede, ki jih je namenil presvetli cesar v Svoji proklamaciji Svojim narodom.

Čisto v smislu te cesarske proklamacije je ministrski predsednik dr. pl. Koerber naznanil, kakšnih načel se morajo držati državne oblasti:

„Oblasti se morajo najstrožje držati postav, ki obstojajo; to bodi prejkoslej njih glavno navodilo. Pred postavo je vsakdo enak. Če bi se ne spoštovala ta zahteva postav, bi to ne bilo le krivično, marveč tudi nevarno, ker bi se zmanjšal pravni čut, ž njim pa tudi spoštovanje in udanost državi. Prebivalstvo, katerega vztrajnost in velika požrtvovalnost v sedanji vojski, ki je najstrašnejša vseh vojsk, jamči za nravni prepored naše domovine, bi to občutilo kot nevhvaležnost...“

Edino taka načela morejo osrečiti vse narode v Avstriji in državo napraviti silno in trdno. Kdor ruši te temelje, na katerih je zgrajena naša avstrijska domovina, na katerih sloni ustava naše države, ta ni prijatelj monarhije

Vojne čase in razmere so hoteli gotovi elementi izrabiti v to, da bi vdúšili politične stranke drugih narodnosti. Stavili so take zahteve, ki so naravnost v nasprotju z državnim temeljnim zakonom.

Pri svojih pogovorih z ministrskim predsednikom dr. pl. Koerberjem so poslanci Wolf, Heine, Kroy in Knirsch v imenu nemških radikalcev zahtevali, da naj država oktroira (brez parlamenta uvede) nemški državni jezik, razdelitev v okrožja na Češkem, izpremembo poslovnika za državni zbor in posebno stališče Galicije. Dr. pl. Koerber je dal razumeti, da ima vlada sedaj važnejše posle, tako vprašanje, kako se naj prehrani ljudstvo.

Ljudje, ki se bojijo dela in pravice, so proti sklicanju državnega zbora. Marsikaterega morda tudi teži slaba vest, ker bo poklican na odgovor, kako se je med vojsko držal postav. Razumljivo je, da takim ljudem dr. Koerberjevo stališče ni po volji. Nemško-radikalni listi poročajo namreč, da so nemško-radikalni državni poslanci zborovali

dne 3. t. m. in da se je poslancev po končanem poročilu poslanca Heineja polastilo veliko razburjenje. Vsi govorniki so izjavili, da je treba nasproti ministrskemu predsedniku zavzeti popolnoma drugo stališče, če ostane dr. pl. Koerber pri svojem mišljenju.

„Kaj pa hoče dr. pl. Koerber,“ vprašuje „Prager Tagblatt“. „On apelira na dober duh v ljudstvu, hoče sodelovanje vseh, upostaviti hoče ustavo, hoče, da bodo ljudje veseli države, hoče parlament in svobodo mnénja; uradnikom je za bičal, da predvsem rešpektirajo postavo in enakost vseh pred postavo. Njegovo prvo praktično delo pa velja važnemu vprašanju, prehraniti ljudstva. Kar dosedaj dve leti ni bilo mogoče, je v nekaj tednih vpoklical v življenje. V sredo tega dela pa kobacnejo ravno tisti gospodje, ki so dve leti sedeli na svojih hlačah, niso odprli ust in se za ljudstvo niso brigali. Kaj hočejo? Zakaj je med njimi, kakor poroča neka dunajska korespondenca, „veliko razburjenje“? Ne upajo se, povedati odkrito, pretakajo še vedno po svojem duševno sorodnim gospodom Hohenburgerjem solze žalosti in jecljajo nekaj o skrbih „za zadeve nemškega ljudstva“. Tako „Prager Tagblatt“.

Takih sorodnih duš pa, ki podkopavajo temelje države, kršijo temeljne zakone, razburjajo narode in to celó v času, ko vsi narodi krvavijo za domovino, je žal mnogo.

Takoj v začetku vojske se je po celi naši avstrijski domovini razlegel glas, da bo treba krepke roke, ki bo pometla z vsem, kar je gnilega. To so pač vsi pravi patrijotje pozdravili iz dna srca. Žal pa, da so si gotovi ljudje čisto nemoteno domišljevali, da obstoji to krepko pometanje v tem, da se krši enakopravnost narodov in se položi železna roka na tiste, ki so svoje državne dolžnosti vedno idealno izpolnivali, pa so se, sklicujoč se na državni temeljni zakon, potegovali za pravice svojega naroda.

Ministrski predsednik je državnemu uradništvu povedal prave besede. Ali pa bodo vse oblasti in povsod te besede tudi poslušale? Kako se vjema z besedami ministrskega predsednika, če hoče n. pr. kdo v kaki deželi proti državnemu temeljnemu zakonu in brez vsakih jezikovnih naredb uvesti — kot nekako samostojna, od centralne vlade popolnoma neodvisna vlada — na lastno pest nemško uradovanje za župne urade? In če bi se upal kdo protestirati zoper tako po-

stopanje, ki je v direktnem nasprotju s prelepo proklamacijo našega presvitlega vladarja, pa se najde kdo, ki grozi z železno roko?

„Svojim narodom hočem biti pravičen in mil knez. Spoštovati hočem njihove ustavne svobode in druge pravice in skrbno čuvati enakost pravice za vse.“ Te besede so narodi z velikanskim navdušenjem in z najudanejšo hvaležnostjo in spoštljivostjo sprejeli od novega vladarja. Naj jo sprejmejo še tisti, ki so po svojem stanu služabniki presvitlega cesarja in države!

Zadnja pot cesarja Franca Jožefa I.

Z največjim sijajem, kakor ga predpisuje dvorni obred, so položili 30. m. m. zemske ostanke cesarja Franca Jožefa I. v grobnico njegovih prednikov. Približno en milijon ljudstva se je stóje po ulicah, koder je šel mrtvaški sprevod, udeležilo pogreba cesarjevega.

Ob 10. uri dopoldne je bil že ves Ring natlačeno poln in ob 11. uri je morala že policija delati red na celi žalni poti. Proti poldnevu so začeli prihajati ljuje, ki so za drag denar kupili prostor pri kakem oknu.

Proti dvem so prenesli cesarjevo srce iz dvorne kapele v loretansko kapelo avguštinske cerkve. V malem sprevodu s križem in tremi duhovniki na čelu je nesel cesarski komornik v črno zavito srebrno posodo s cesarjevim srcem. Komornika so obdajali mladi plemiči z gorečimi svečami ter eskorta cesarskih gardistov. V avguštinski cerkvi so menihi prevzeli posodo in jo blagoslovili. Cesarjevo srce so shranili v mali grobnici za oltarjem, kjer počivajo tudi srca prejšnjih vladarjev. Nato je bila prepeljana v cerkev sv. Štefana kovinasta posoda, v kateri so shranjene notranjosti cesarjevega trupla. Pomožni škof je z duhovščino čakal pri stranskih cerkveni vratih in je blagoslovil skrinjo, ki je bila nato prenešena v grobnico pod prezbitერიem.

Sprevod.

Pogreb se je vršil natančno po naznanjenem redu. Najprej so truplo blagoslovili v dvorni kapeli. Dvorni služabniki so nesli krsto na voz. Krsti so sledili prvi najvišji dvornik knez Monte-

sem bila, da me je kakšna tovarišica očrnila. Raditega sem stopila samozavestna in kljubujoča v pisarno. Visoka sloka postava v črni obleki je stala pred mano in njene velike svetniške oči so bile obrnjene proti meni. Sklonila sem nekoliko glavo in molče čakala obravnave. Marija Silenc, dovolite, da danes nekaj osebnih besed z vami spregovorim, mi je rekla z mirnim glasom sestra Alfonza in mi velela sesti. Tudi ona se je vsedla in nadaljevala: Vi veste, da je poklic učiteljičen resen in odgovoren poklic. In treba je biti s svojimi nazori gotov, treba je imeti cilj pred sabo, ko nastopi vzgojiteljica svojo pot. Nisem prijateljica moraliziranja, Vam lahko zaupam, tudi jaz sem imela strah pred ljudmi, ki so vedno samo pridigovali in vsak korak nadzorovali. A nekakšnega vodstva mora mladina vseeno imeti. Raditega ne zamerite, če z Vami danes tozadevno govorim. Nikakor ne maram zanikavati Vaših naravnih prednosti; vi ste bogato nadarjena, Marija Silenc. A Vašemu častihlepu manjka pravi smoter. Ne vem, če boste trajno učiteljica, — sicer postranska stvar — hočem Vam le reči, kar lahko rabite v vsakem poklicu, povsod v življenju: s samim seboj si nihče ne zadostuje, na svojem lastnem srcu se noben ne nasiti, na svoji lastni slavi, lastni sreči se nihče ne osreči. Človek zahteva več, zahteva srečo svojih soživečih. Tako mi je govorila sestra Alfonza oni večer.

(Dalje prihodnjič.)

Podlistek.

Zapiski Ksenije Silenc.

Objavlja Jos. Verhnjak.

(Dalje.)

Učila sem se dobro. Naravnost igraje. Matematike nisem marala, tembolj pa literaturo in godbo. V teh predmetih sem bila dobro poučena. Na skrivaj sem čitala Dumas, Flouberta, George Sand in druge slavne francoske pisatelje, ki so zares prvovrstni umetniki, a ne za mlada dekleta. To branje je pa imelo tudi svoje sadove; šele šestnajst let stara, pa mi je bilo že vse znano, ničesar mi ni bilo več skrivnega med nebese in zemljo, česar bi ne bila mogla razumeti. Te knjige so tudi zakrivile, da me je vabilo vedno silnejše ven v svet, da me je žejalo vedno bolj po življenju na velikih cestah. Prišla sem do gotovosti, da se ne dam nastaviti kot učiteljica na kakšno vaško šolo. Kajti vsak dan se prerekavati z otroki ni bilo po mojem okusu. Od dne do dne bi postajala nervoznejša, tako da bi bila na stare dni lahko kot strašilo ljudem. Kdo za Boga bi se mi klanjal v zakotni vasi, kdo mi prinašal cvetja vsako jutro na mizo, kdo me spremljal na sprehodih, kdo se zanimal za moje toalete in skladal pesmi o vilinski moji postavi? Kakšen kmečki fant ali celo velečastiti gospod katehet? Naravnost dovtipna misel! In sanjala sem dalje:

Če pa vstopim v privatno službo pri grofi ali milijonarjih, se mi namah odpre čisto druga perspektiva... Svet takšnega bitja, če ga enkrat zagleda, ne more prezreti in tako sem se že videla v svojem budoarju, kako sem sprejemala v jutranji obleki iz bele tančice kot žena kakšnega barona svoje jutranje obiske...

Drugega smotra moje življenje sploh ni poznalo. In nihče mi ga ni mogel iz glave izbiti. Vse pridigovanje o nesebičnosti, skromnosti in zadovoljnosti je ostalo pri meni le pridigovanje. Še enkrat nisem upoštevala te besede. Čemu sem pač potem tako bogato obdarjena od narave, da bi se ne smela prosto razvijati, da bi vse vrline morala le skrivati in zatirati! Kaj ve končno ta stari pridigar o svetu, o mamečem, opojnem njegovem razkošju! Starec pozna le svoje prašne šarteke, sv. pismo in cerkvene očete. Star, okostnel in neprebavljiv svet. Sicer sem hodila vsak mesec k njemu k izpovedi. Tak je bil namreč predpis. Sicer nisem imela grehov nobenih, obtožila sem se vedno istih prestopkov, da sem malo ponosna, malo gizdava, malo nepokorna, malo neumna v gotovih mislih, vse skupaj brez vsakega pomena, nakratko, da mi je Bog še lahko hvaležen, da mu izkazujem toliko zanimanja in gorečnosti.

Povprečno so bili predstojniki z mano zadovoljni. Samo enkrat me je poklicala prednica k sebi. Nisem imela nemirne vesti, prepričana

nuovo s svojo dvorjansko palico, kapitani telesne garde itd. Ko se je voz pomikal po dunajskih ulicah, so vsi zvonovi zvonili. Na čelu sprevoda sta jahala dva dvorna jahalca s svetilkami. Spremlstvo sprevoda je bilo brezštevilno.

Medtem so se zbrali člani cesarske rodbine, potem člani sorodnih in prijateljskih knežjih rodbin, posebni odposlanci, diplomatični zbor, ministri, generaliteta, člani obeh zbornic itd. pred cerkvijo sv. Štefana in v njej, kjer se je prvič vršila pogrebna slavnost za vladarja iz hiše habsburško-lotarinške.

Pred 3. uro sta se pripeljala z avtomobilom k cerkvi sv. Štefana cesar Karel in cesarica Cita. Med njima je sedel plavalas deček, ljubezniv in prikupljiv, mali prestolonaslednik. Bil je belo oblečen in je imel na roki in čez prsa žalni trak.

V cerkvi sv. Štefana.

V prezbitariju sta v prvi vrsti sedela cesar Karel in cesarica Cita s cesarjevičem, kralj in kraljica bavarska, kralj saksonski, bolgarski kralj, nemški prestolonaslednik, turški prestolonaslednik, prestolonaslednik švedski, infant Fernando španski, princ Valdemar danski in vojvoda Filip Albreht vrttembergski.

Nasproti katafalku so sedeli: Nadvojvodinja Marija Jožefa, nadvojvodinja Marija Terezija in nadvojvoda Maks i. dr.

Nemški cesar se pogreba ni udeležil, pač pa je prišel prej kropit svojega rajnega zaveznika ter prijatelja in je z novim cesarjem Karlom molil za dušni pokoj blagega cesarja Franca Jožefa. K rakvi je položil krasen venec. Bil je pri tej priložnosti gost cesarja Karla in cesarice Cite. Prisrčen je bil sprejem in pristrčno slovo med obema vladarjema.

Po opravljenih cerkvenih molitvah, ki jih je opravil kardinal dunajski dr. Piffel ob veliki asistenci, so dvignili krsto. Cesar Franc Jožef je bil na svoji zadnji poti. Krsti je sledila prva cesarska dvojica. Širša javnost je tu prvič videla cesarico in malega prestolonaslednika.

Zadnja pot.

Pred cerkvijo oo. kapucinov se je sprevod ustavil. Sliši se generalni marš, v slovo vladarju. Krsto snamejo z voza, bobnarji bobnajo, zadnji pozdrav armade. Oči so se zasolile in pritajen jok se je slišal v brezštevilni množici; tik ob rakvi si briše oči novi cesar. Dvorni župnik blagoslovi truplo; med neprestanim bobnanjem generalnega marša dvignejo krsto in jo nesejo v cerkev. Množica se glasno joče. Cesarja Franca Jožefa polagajo v grobnico, kjer počiva ob strani svojih ljubih, čakajoč vstajenja.

Za krsto je stopal cesar Karel čisto sam. Slečili so mu prvi najvišji, dvornik s palico in komorniki knez Weriant, knez Windischgrätz in dr. grof Auersperg.

Po zopetnem blagoslovljenju je izročil knez Montenuovo krsto z mrličem varstvu oo. kapucinov in oddal kapucinskemu gvardianu ključ. Cesar se je nato vrnil v cerkev. Kmalu nato je šla iz cerkve cesarska rodbina. Vojaštvo je odšlo in ljudstvo, brez hrupa, kakor je prislo...

Krsta stoji v predgrobnici, dokler je ne preneso v grobnico, kamor so skoro pred 200 leti položili leseno krsto cesarice Eleonore, žene cesarja Leopolda, druge cesarice, ki je našla tam pokoj, stare matere cesarice Marije Terezije. Njena lesena krsta nosi napis, kakršnega je sama hotela: „Eleonora Magdalena Terezija, uboga grešnica, umrla leta 1720. 19. januarja.“

Slovenci pri pogrebu.

Slovenski narod je bil pri pogrebu zastopan po svojih državnih poslancih, po deželni odboru kranjskem in po deputaciji ljubljanskega občinskega sveta ter številnih deputacijah, doma pa so se dvigale pobožne molitve za dušni mir in pokoj rajnega vladarja.

V Celovcu so bile ob času pogreba vse trgovine zaprte, zvonovi so zvonili po vseh cerkvah in nad mestom je krožil v malih krogih in špiralah aeroplan, z veliko žalno zastavo.

Junaki s fronte.

Pri kapucinski cerkvi je stal vojaški špalir, ki je vzbujal veliko pozornosti. Vsi polki so namreč poslali k pogrebu po enega štabnega častnika, enega poročnika in enega podčastnika in sicer samo take podčastnike, ki so bili v vojski odlikovani z zlato hrabrostno svetinjo.

Sožalje ruskih čet.

„Pesti Napló“ poroča: Ruske čete, ki stoje pred Tatarskim prelazom, so poslale našim vojakom pismo, v katerem izražajo našim vojakom svoje najgloblje sožalje nad smrtjo cesarja Franca Jožefa. Pismo so oddali višjemu poveljstvu.

Cesar Karel I.

Predsedstvo državnega zbora pri cesarju.

Dne 1. decembra so bili predsedniki obeh zbornic pri cesarju. Opoldne predsedstvo gosposke zbornice, ob polenih predsedstvo državne zbornice in sicer dr. Sylvester in podpredsedniki Zdarsky, Romanczuk, Pogačnik in Jukel. Dr. Sylvester je imel kratek nagovor, v katerem je izrazil globoko žalost nad cesarjevo smrtjo in obenem neomahljivo zvestobo in najspoštljivejšo udanost do cesarske hiše. Cesar se je zahvalil in izrazil upanje, da bo kmalu zopet mogoče uspešno delo in bo tudi kmalu dosežen časten mir.

Podpredsednika Romanczuka je vprašal cesar, kako dolgo da je že poslanec in kateri volilni okraj da zastopa. Romanczuk je odgovoril, da je drugi najstarejši član poslanske zbornice in zastopa volilni okraj Kalusz-Nadvorna. Cesar je pripomnil, da pozna kraj. Romanczuk je odgovoril, da se rusinsko prebivalstvo s hvaležnostjo spominja na tisti čas.

Z Zdarskim se je cesar pogovarjal o poljedelskih razmerah in kakšna je letos žetev v njegovem kraju. Zdarsky je odgovoril, da je bil zlasti krompir slab. Tudi delavnih moči primanjkuje. Tu je cesar izjavil zopet, da je upati kmalu na časten mir.

Pogačniku, ki je prišel v uniformi polkovnika pri strelcih, je rekel cesar, da je dobil najboljša poročila o korajžnem zadržanju strelcev. Pripomnil je tudi, da se je Kranjska v vojski izkazala zelo patriotično in da ga je zelo veselilo, da je mogel odlikovati hrabri kranjski polk št. 17 s podelitvijo imejiteljstva cesarjeviču.

Jukelna je vprašal cesar o poljedelskih razmerah. Cesar je obžaloval, da še vedno pogrešajo podpredsednikovega sina. Potem se je cesar poslovlil od gospodov, podavši slehernemu roko. Pri sprejemu je bila tudi cesarica, ki se je z gospodi pogovarjala.

Cesar dovoli 17. polku nositi srebrn rog.

Ljubljanska mestna občina je podarila 17. pp. srebrn signalni rog. Cesar je dovolil, da sme polk „Cesarjevičeva pehota“ sprejeti in uporabljati od mestne občine poklonjeni mu srebrni signalni rog. Cesar je 30. nov. to ljubljanskemu županu sam brzojavno naznanil. Prvič se je v tej vojni zgodilo, da je bil kak polk deležen visokega odlikovanja, da sme poklonjeni signalni rog tudi že nositi.

To dovoljenje je cesar naznanil tudi polkovniku pl. Ventourju, poveljniku 17. pešpolka.

Kronanje v Budimpešti

se pred 20. decembrom ne bo moglo izvršiti, ker prej ni mogoče izvesti potrebne priprave.

Cesar odpotoval v glavni stan.

Dunaj, 2. decembra. Cesar Karel se je podal v glavni stan. Cesarica Cita ga spremlja na potovanju.

Avstrijski škofje pri cesarski dvojici.

V petek, 1. decembra, so bili vsi avstrijski škofje, ki so se udeležili konference na Dunaju, pri cesarski dvojici v avdienci. Cesarsko dvojico je nagovoril kardinal baron Skrbensky. Cesar in cesarica sta sprejela poklonitev zelo pristrčno in prijazno in sta stopala od škofa do škofa ter se z njimi ljubeznivo pogovarjala.

Ljubljanski škof je cesarju rekel, kako veselo iznenadeni so na Kranjskem, ker je Njegovo Veličanstvo svojega prvorojenca imenovalo imejteljem 17. pešpolka. Cesar je odgovoril, da je ta polk moral posebno odlikovati in sicer zato, ker se je zmiraj in povsod tako izredno hrabro boril za avstrijsko domovino.

Seja Hrvatsko-slovenskega kluba.

Dne 28. nov. t. l. je imel v Gradcu Hrvatsko-slovenski klub državnega zbora dve seji. Obe je otvoril, vodil in zaključil klubov predsednik dr. Korošec. V prvi seji je dal izraza sožalju Hrvatsko-slovenskega kluba, odnosno hrvatsko-slovenskega naroda, povodom smrti Nj. Veličanstva cesarja in kralja Franca Jožefa I. ter obenem izraza radosti in udanosti istega kluba, odnosno naroda, povodom nastopa vlade Njegovega Veličanstva cesarja in kralja Karla I. Doslovno je rekel:

Slavni klub! Naša monarhija je zadela velika nesreča. Smrt ji je vzela njenega modrega in blagega vladarja, presvitlega cesarja in kralja Franca Jožefa. Vsi narodi širne habsburške monarhije so vsled tega prežalostnega dogodka globoko pretreseni in potrti.

Slovensko in hrvatsko ljudstvo je viselo na vzvišeni osebi pokojnega vladarja s posebno spoštljivostjo in ljubeznijo. Bilo je razmerje vernoudanih otrok napram dobremu in plemenitemu očetu. Kadarkoli, že od davnega početka njegovega vladanja

in do najnovejših dni, je slovenski in hrvatski narod zaslišal glas svojega cesarja in kralja Franca Jožefa, da nas kliče, naj branimo prestol in domovino, so se Slovenci in Hrvati do zadnjega moža zbrali z navdušenjem ter kakor levi branili sveto jim domovino. V vseh žalostnih in veselih dneh je hrvatsko-slovenski narod z otroško nežnostjo sočustvoval s svojim vladarjem.

Na podlagi svoboščin in pravic, ki so izvirali iz ustave, podeljene nam od blagopokojnega cesarja in kralja, smo se Slovenci in Hrvati tekom njegovega vladanja razvili v narodno zaveden, kulturno napreden in gospodarsko močan narod. Naš obstoj je zasiguran v naši lastni moči, katero smo si pridobili pod mogočnim varstvom njegovega žezla.

Naša sveta katoliška vera, ki je najlepši biser slovenskega in hrvatskega ljudstva, je imela v pokojnem vladarju globokodanega pripadnika in zvestega zaščitnika. Povsod je kazal svoje versko prepričanje, vsikdar se je priznaval kot veren sin naše skupne matere svete katoliške cerkve. Zato pa je bila ljubezen in zaupanje našega katoliškega hrvatsko-slovenskega ljudstva do Njega vedno tako neizmerno velika, udanost neomahljiva.

Kot zastopniki slovenskega in hrvatskega naroda smo danes verni tolmači ganjenosti in žalosti, ki jo občutimo ob prežalostni smrti Njega c. in kr. Veličanstva, preblagega in presvitlega vladarja, cesarja in kralja Franca Jožefa I. Njegov spomin bo med nami trajen in slaven!

Slavni klub! Čeprav še žalujemo za svojim prejšnjim vladarjem cesarjem in kraljem Francem Jožefom, je vendar naša ugodna dolžnost, da se že danes javno poklonimo tudi njegovemu nasledniku, Njega Veličanstvu cesarju in kralju Karolu I. in ga spoštljivo pozdravimo. Z neomajenim zaupanjem zre hrvatsko-slovenski narod v novega vladarja ter mu poklanja svoja udana in zvesta srca. Z njim je božja Previdnost podelila starodavni, častitljivi habsburški monarhiji zvestega varuha svete katoliške cerkve, močnega zaščitnika vdov in sirot, dobrega očeta ubogih in zatiranih ter pravičnega vladarja vsem narodom monarhije.

Slovenci in Hrvati obetamo v teh slovesnih dneh, da ostane naša zvestoba in udanost utrjena v viharjih stoletij in stoletij napram novemu vzvišenemu nositelju habsburške vladarske krone, nespremenjena, vedno odkritosrčna in globoka. Ne besede, ampak dejanja govorijo pri nas. Na bojiščih se kot junaki borijo slovenski in hrvatski možje in mladeniči za vladarja in domovino, v zaledju pa žene, starčki in otroci požrtvovalno prenašajo vse vojskine težkoče, vsi enega srca in ene misli, da zmagovito obranijo prestol in monarhijo Habsburžanov besnih sovražnikov in priborijo vsem narodom zopet blaženi mir.

Veliko milost in čast je izkazalo Nj. Veličanstvo te dni slovensko-hrvatskemu narodu, da je dalo slavnemu in hrabremu pešpolku št. 17 kot imejtelja mladega cesarjeviča, kar je napolnilo našo javnost s hvaležnim veseljem za visoko in milostno priznanje.

Kar smo bili Slovenci in Hrvati Habsburžanom vedno, to hočemo ostati tudi pod novim vladarjem: zanesljivo udani in zvesti v sreči in nesreči.

Polni domoljubnega duha kličemo: Živel cesar in kralj Karel I., živel cesarica in kraljica Cita! Koj potem se je Nj. Veličanstvu brzojavilo.

* * *

V drugi seji se je vzelo na znanje poročilo predsedništva o raznih političnih zadevah ter odobrilo, da se je pri seji klubovih načelnikov zavzelo, naj se kakor najhitreje otvori državni zbor. Sklenilo se je, da se ukrene vse primerno v svrhu združenja vseh slovenskih in hrvatskih sil in zedinjenja celokupnega slovenskega in hrvatskega naroda pod žezlom Habsburžanov na slavo in moč njihovo ter cele monarhije in obenem na osiguranje obstoja in razvoja naroda samega, s čimur bi se oživotvorila glavna točka klubovega programa.

Razpravljalo se je nadalje o različnih, med vojsko nastalih narodno-političnih vprašanjih vseh slovenskih in hrvatskih dežel ter storilo potrebne sklepe.

Ravnatoko se je razpravljalo in sklepalo o begunskem vprašanju in aprovaciji.

Cesar Karel je prevzel vrhovno poveljstvo.

Dunaj, 3. decembra. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča:

Cesar je izdal sledeče armadno in mornariško povelje:

V izvajanju Svojih vladarskih pravic prevzamem armadno vrhovno poveljstvo in s tem vrhovno poveljstvo čez vse bojne sile Moje armade in Moje mornarice.

Za Svojega namestnika v armadnem vrhovnem poveljstvu določam feldmaršala nadvojvodo Friderika.

Dunaj, dne 2. decembra 1916. Karel I. r.

Bitka za Bukarešto.

Z močnim in uspešnim sunkom Falkenhaynove armade v dolini Jiuł je bil ves, na široko zasnovan načrt Romunov v Valahiji uničen. Položaj se je tam takorekoč samodsebe razvijal. Mackensenova armada je zavzela važno križišče Aleksandrijo in prodrla do reke Arges (Argesul). Francoski general Berthelot je napravil zoper to armado močan sunek. Donavska armada se je sicer umaknila na južni breg reke Glavaciu. Medtem pa se je voditelj donavske armade pripravil in obkoljevalno zgrabil Romune severno-vzhodno od Pragarvesci in severnovzhodno od Gjurjgevega ter potisnil sovražnika zopet nazaj. Proti desnemu krilu podonavske armade so posegle vmesne ruske čete, ki so jih pa zapadno od Oltenite (južnovzhodno od Bukarešte) ustavile bolgarske in turške čete. Bukarešta je torej ogrožena že od južnovzhodne strani.

Severnozapadno od Bukarešte je bila popolnoma poražena. Stala je na prostoru južno in južnovzhodno od mesta Pitesti. Krilo in hrbet te armade naj bi bila varovala 2. armada na severovzhodu na črti Targovište—Sinaia. Od Pitesti sem so bili Romuni napadeni in poraženi. Od treh strani zgrabljene, so bile romunske čete po večini uničene. Tudi na severu je bilo zavzeto Targovište. Generalajtnant pl. Krafft je prekorčal s svojimi četami železniško progo Titu—Targovište—Pietrosita, navpično proti dolini Prahove, za katero leži mesto Ploesti. Rusi so poslali na pomoč močne sile, pa vsled slabih zvez ni verjetno, da bi mogle priti pravočasno na pomoč. Naše čete so napravile na vzhodni sedmograški fronti in v Karpatih uspešne sunke, ker so Rusi potegnili od tam čete za Valahijo.

Zdi se, da se Italijani na Krasu pripravljajo na deseto ofenzivo. Drugod položaj neizpremenjen.

Spopadi na Grškem.

Kljub vsemogočnim danim obljubam je Grška vendar vedno mislila na ugoden trenutek, da bi mogla dobiti nazaj vso oblast, ki jo more sedaj deliti s čvetosporazumom na lastni zemlji. Sarraill se je vedno bal, da ne bi mu Grška padla v hrbet, ko bi začel prodirati v Macedoniji. Kljub temu da je grška vlada obljubila, da bo razpustila društva rezervistov, so se ti le kar naprej združevali. Francozi so poslali v Atene admiralja Fourneta, ki je v imenu čvetosporazuma zahteval, da morajo Grki do 1. decembra izročiti deset baterij artiljerije, drug material pa do 15. decembra.

Med tem časom so prinesli italijanski listi vest, da je Venizelova vlada v Solunu napovedala Bolgariji in Nemčiji vojno. Dne 1. decembra kmalu po polnoči je kraljev dvorni maršal sporočil poslanikom čvetosporazuma, da grška vlada ni volje, izročiti artiljerijo. Obenem se je iz Aten poročalo, da so grške čete zasedle višine blizu mesta. Kakih 5000 rezervistov je vstopilo v armado in zasedlo vojašnice. Medtem so se začele francoske čete izkrcavati v Pireju.

Nekaj grških polkov se je podalo menda iz Aten v Tesalijo.

V Pireju je 36 vojnih ladij, ki so namerile žrela svojih topov proti Atenam.

„Times“ poroča, da je kralj pohvalil častnike prvega armadnega zbora in jim zaukazal, da se z orožjem uprú, če bi čvetosporazumove čete hotele zasesti poslopja, ki jih imajo sedaj zasedena grške čete.

V petek in soboto je prišlo med grškimi četami in francoskimi mornarji do spopadov, celo topovi so se oglasili.

Pravijo, da je bil kralj voljan, prodati šest baterij gorskih topov.

Grški in francoski vojaki so streljali drug na drugega. Grška artiljerija je z nekega hriba streljala z enim topom na Zapaion, kjer so bili francoski mornarji. Mornarica je odgovorila. V Zapaiou je bilo več mrtvih in ranjenih.

Vsled teh dogodkov je na Francoskem veliko razburjenje. „Matin“ poroča, da so vse grške ladje v francoskih pristanih in zaveznih državah vzeli.

Čvetosporazum ni sprejel kraljeve ponudbe, češ da je dogodek resnejši in da zahteva primerno zadoščenje. Grški poslanik v Parizu, Romanos, je z ozirom na dogodke v Atenah odstopil. Grški princ Jurij je došel v grško poslaništvo v Parizu in se je dolgo posvetoval s poslanikom.

Streljanje je v Atenah sicer prenehalo, vendar pa se zdi, da se pripravlja vihar. V Larisi in v Korintu je menda grška armada v uporu proti čvetosporazumu. Menda sta se zopet postavila na čelo generalnega štaba general Dusanis in Metaxas.

Angleška poročila pravijo, da je Grke razburil zlasti prihod italijanskih čet. Kakih 5000 oboroženih rezervistov je korakalo proti Pireju.

Oddelek laških mornarjev je zbežal v neko šolo, kjer se je zabarikadiriral. Redne grške čete so jih šele rešile iz sitnega položaja. Ko so pripeljali rezervisti več topov, so francoske ladje začele na mesto streljati. Več hiš je bilo poškodovanih in 29 grških vojaških oseb, med temi trije oficirji, ubitih in ranjenih, od francoskih mornarjev pa 47 vojakov ubitih, med temi trije oficirji, in 97 ranjenih.

Dnevne vesti.

Sv. opravilo za cesarjem Francem Jožefom v stolni cerkvi se je v ponedeljek obhajalo na najslavesnejši način. Vsa cerkev je bila v črno odeta, ob tumbi so bili vladarski znaki, krona, žezlo in meč. Sv. opravilo je imel prevz. knez in škof. Opravila so se udeležile vse oblasti in toliko ljudstva, da cerkev ni imela dovolj prostora in je moralo mnogo ljudi oditi. Moško pevsko društvo in godbeno društvo sta na koru proizvajala pretresljivi Mozartov „Requiem“. Po končani sv. maši so podelili pontifikalne absolucije mil. gg. stolni dekan Wappis, stolni sholastik Somer, opat Egger in prošt Einspieler ter knez in škof. V torek in sredo sta imela opravilo mil. gg. stolni prošt Bittner in stolni dekan Wappis.

Franc Levec in Franc Hubad †. V dveh dneh zaporedoma sta umrla v Ljubljani dva vpo-kojena slovenska deželna šolska nadzornika Franc Levec (2. 12.) in Franc Hubad (3. 12.), oba zaslužna slovenska pisatelja. Zlasti Levec ima za povzdigo slovenskega slovstva veliko zaslug in je celih 10 let kot urednik „Ljubljanskega Zvona“ vodil slovstveno delovanje na Slovenskem. Časten spomin njima!

Odlikovanja. Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Franc Salvator je podelil vlč. g. Tonetu Lovšinu, rez. kuratu v Celovcu, častni znak 2. razreda z vojnim okraskom. Finančni nadpaznik Fr. Fugger je odlikovan za hrabrostno zadržanje pred sovražnikom z bronasto svetinjo. Praporščak, sedaj poročnik v rezervi Jožef Berlek iz Krivevrbe je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo in Najvišjo pohvalo.

Uspeh darovnih dni. Tisti krajevni odbori in občine, ki uspehov zbirke na darovne dni od 4. do 8. oktobra še niso sporočili centralnemu uradu darovnih dni na Dunaju, poštni urad 66, poštni predal 59, se zavoljo računskega sklepa od vojno-pomožnega urada c. kr. notranjega ministrstva naprošajo, da to centralnemu uradu nemudoma sporočijo.

Društvo sv. Vincencija Pavlanskega za prostovoljno oskrbo ubožcev v vojvodini Koroški ima v petek, 8. grudnia, ob petih popoldne običajni letni shod v društvenih prostorih (društveni dom tukajšnjega katoliškega rokodelskega društva, Nene Weltgasse). Ob šestih zjutraj imajo društveniki skupno sv. obhajilo v benediktinski (Marijini) cerkvi. Vsi udje tukajšnjih župnih konferenc se prosijo, da se teh prireditve, kolikor mogoče, polnoštevilno udeležijo.

Ubogemu slovenskemu otroku v Celovcu, čegar oče je padel na bojišču ali pa se nahaja v ujetništvu, poskrbi se zastonj dvakrat na teden čez pol kilograma dobrega kruha. Materna ali oskrbnikova ponudba na uredništvo tega časopisa Pavličeva ulica 7 pod „Previdnost“.

Zbirajte kosti. Vsled vojne zelo primanjkuje v državi umetnega gnoja s fosforovo kislino. Koščenina moka v večji množini lahko nadomesti inozemski fosforit. Občine bi lahko organizirale nabiranje kosti. Centrala za kosti na Dunaju. Dunaj, I. Fischhof št. 3, plačuje kosti do 15 K za 100 kg.

Zavoljo požarov v celjski okolici so bili aretirani osumljenci berač Flis, 16 letni Albert Blasuto in 12 letni Dominik Fabretto; ta dva sta bila povsod prva zraven pri požarih. Aretiran je bil tudi potepuh Jakob Maurin, ki je osumljen požiga pri Srebočanu v Sovodnjah, kjer znaša škoda 65.000 K.

Pritožbe. Ker je trgovsko ministrstvo odredilo, da morajo vse trgovsko-obrtne zbornice dopisovati z osrednjimi uradi na Dunaju v nemškem jeziku, se pritožijo vse dalmatinske trgovsko-obrtne zbornice na upravno sodišče na Dunaju.

Kako se brezvestno sumiči. „Grazer Volksblatt“ je poročal z dne 30. novembra iz Trsta: „Pred nekaj tedni je romala po številnih liberalnih in socialdemokratskih listih iz „Soldatenzeitung“ — značilno — povzeta strašna slika o veleizdajniških činih, ki da so se odigrali v salezijanskem zavodu v Trstu.“ Zoper to obrekovalno gonjo hočemo najprej podati kratek pregled o namenu tega zavoda. Ko je ob koncu preteklega stoletja poulična mladina v Trstu take uganjala, da je takozvana mularija postala strah prebivalstva, so poklicali tja Don Boscove salezijance, da rešijo mladino. Ti od tedaj neutrudljivo delujejo v Oratorio Salesiano v Lia dell' Istra. Ker je prihajalo silno veliko revnih otrok, je pod de-

lavno pomočjo škofa dr. Nagla zavod vidno rastel, da je število mladih gojencev naraslo na 1400. Ti naj bi postali prava verska in patriotska trdnjava med tržaško mladino. Zato se je v zavodu poleg verske in etične plati gojil posebno tudi patriotizem; ko je ta pri cesarski jubilejni slavnosti 1908 ob odkritju cesarske podobe posebno izrazito stopil na dan, so v irredentističnih krogih začeli proti zavodu silno agitirati. V neki seji občinskega zastopa je bilo izdano geslo „Scolare l' Oratorio“ in sklenjeno, da se zavod popolnoma uniči. Niti vinarja salezijancem niso dovolili, niti vodnih pristojbin jim niso popustili. Nikdar kak občinski zastopnik ni prestopil praga v zavodu, in „Piccolo“ je dobil nalog, da zavod zamolči. V šolah, delavnicah in pisarnah so mladino proti salezijancem nahujskali. Irredentistična Lega nazionale je ustanovila več konkurenčnih zavodov, takoimenovane recreatorii, s pomočjo občine. Poprijeli so se tudi intrig, obrekovanj in groženj. Tembolj so salezijanci poudarjali avstrijski značaj zavoda. Ko so recreatorii sprejemali le italijanske dečke in zadušili vsako čustvo za cesarja in državo, je slavil dvoglavi orel pri salezijancih, ki so sprejemali otroke brez razlike narodnosti, prave triumfe. Godba v zavodu, katere člani so nosili avstrijsko mornariško opravo, je bila ponovno v gosteh v Miramaru in je bila tam tudi od sedanjega cesarja sprejeta in pogoščena. Zlasti nadvojvodinja Marija Jožefa je pospeševala zavod. Tudi pri drugih priložnostih je zavod vedno kazal svojo domovinsko ljubezen. Njegovo patriotsko delovanje so državne krajevne oblasti tudi pripoznavale in cenile in se vseh slavnosti v zavodu tudi osebno udeleževale. Ko so povodom Najvišje uvedbe salezijanske kongregacije 1. 1912 njihovo delovanje še enkrat skrbno preiskali, so imele oblasti le še besede laskavega priznanja. Tako je ostalo tudi po izbruhu vojne. Tem nerazumljiveje je, da je mogla „Tiroler Soldatenzeitung“ nasesti starim sovražnikom salezijancev. Tako „Grazer Volksblatt.“ Nam opisane razmere niso znane. Čudno pa je, da je ista „Soldatenzeitung“ objavila tudi znane članke zoper Slovence, da so jih ponatisnili tukajšnji liberalni listi, mi pa nismo smeli očitati in podtikavati zoper Slovence v listu zavriniti.

Pogreša se od srede avgusta 1916 kanonir Albin Kremser, k. u. k. Inf.-Geschütz-Abt. 17, vojna pošta 212. Ako izmed njegovih tovarišev kateri kaj natančnejšega o njem ve, je naprošen, da javi njegovi ženi Mariji Kremser v Rekarjivasi pri Beljaku.

Žrelec. (Napadena) je bila Roza Rak iz Gradnice, ko se je neki večer vračala iz Celovca in je imela od neke kravje kupčije pri sebi 1090 K, od teh 30 K v žepu, drugo pa v denarnici na prsih. Pri prvem gozdu jo je napadel neki mož, ki je imel čez glavo potegnjeno kapuco. Žena, ki jo je prej neznanec pustil mimo naprej, je pripravila nož iz žepa. Mahoma plane mož nad njo od zadaj, žena pa zamahne proti njemu z nožem. Napadalec je moral vedeti, kje da ima denar shranjen, ker jo je zgrabil za prsa. Žena ga je pa udarila po glavi s steklenico za kislavo vodo, da se je zgrudil na tla. Žena je zbežala. Ko je prišla domov, je zapazila, da ji manjka denar. Vzela je luč in šla takoj nazaj ter našla na tleh 1060 K in robec. Denarnico s 30 K in nož pa je napadalec odnesel. Moral je biti precej ranjen.

Ruda. Vsled na bojišču zadobljenih ran je umrl dne 15. oktobra v bolnišnici na Opčinah oficirski sluga Franc Sadjak, doma z Leda pri Rudi.

Št. Lenart pri sedmih studencih. (Umrli) sta po kratki bolezni na pljučnem vnetju preužitkarica Ana Bruker v Korpičah in mežnar pri Sedmih studencih Jakob Kugi. N. v m. p. — Dne 30. novembra se je vršilo cerkveno opravilo za rajnim presvitlim cesarjem. Ogromna udeležba je pričala o ljubezni našega ljudstva do rajnega vladarja! Petje je oskrbel organist-begunec iz Žabnic g. Tomaž Holmar, ki je sedaj v Podklostru, ki pride dobre volje večkrat pomagat orgljati, ker je naš organist padel že pred letom dni.

Tinje. (Po 15 mesecih.) Naš cerkvenik in organist Anton Keber se je po petnajstih mesecih oglašil iz ruskega ujetništva.

Svetnavas. (Od začetka vojske) so imeli vsi Janeza Wieserja, Jožefovega na Rutah, za mrtvega. Sedaj je prišlo na občino obvestilo, da se nahaja v ruskem ujetništvu. Niti enkrat ni pisal, tudi sedaj je došlo poročilo ruskega Rdečega križa.

Velika železniška nesreča na Ogrskem.

O polnoči ob 12. uri 24 minut dne 1. decembra na postaji Herczeghalom zavozil dunajski brzovlak v graški osebni vlak, ki se je odpeljal

iz Budimpešte. Vzrok nesreče je bil, da je strojevođa signal prepozno zapazil in vlaka ni mogel več ustaviti. Salonski voz, v katerem je bil civilni pritožnik vojaškega guvernerja v Srbiji, tajnik svetnik Ludovik pl. Thalloczy, in naslednji voz sta bila razbita. Thalloczy je mrtev. Njegov tajnik, neki sorodnik in neki nadporočnik, ki so bili z njim, niso bili poškodovani. Thalloczy je bil na glavi ranjen. Čev parne kurjave mu je predrila glavo. Število mrtvih je 72, ranjenih 150, med temi 60 hudo ranjenih. Ranjene so spravili v bolnišnico, deloma v Budimpešto, deloma v Komarno.

Že ob dveh ponoči se je v Budimpešti raznesla vest, kaj da se je zgodilo. Postaja Herczeghalom je na progi Bruck ob Litavi. Govorilo se je tudi, da se je na brzovlaku med številnimi udeležniki pri pogrebu cesarja Franca Jožefa I. nahajal tudi neki ogrski minister. Kmalu pa se je izkazalo, da je bila ta vest napačna. Ob treh se je iz Budimpešte odpeljal pomožni vlak.

Dunajski brzovlak je imel zamudo. Za Thalloczyja so pripeljali namreč poseben salonski voz, in ker Thalloczyja ni bilo pravočasno, so hoteli njegov voz zopet odpeti. Prej so pa še telefonično vprašali na Thalloczyjevo stanovanje in je sekcijski načelnik pl. Thalloczy odgovoril, da mora s tistim vlakom v Budimpešto. Tako so nanj počakali.

O vzroku nesreče preiskuje sodišče. Na lice mesta je šla komisija, in zaslišana sta bila strojevođji graškega vlaka, Dingha, in dunajskega, Vida. Vida je izpovedal, da pri semaforju signalna svetilka ni bila razsvetljena. Izpustil je protiparo, zavora pa ni funkcionirala. Ko je drugič potegnil za zavoro, je sicer delovala, pa prepozno. Vidovo izjavo glede nerazsvetljene svetilke so potrdili tudi čuvaji.

Pismo z bojišča.

V gorah, 24./XI. 1916. Poljska straža. Tema se že dela. Vihar še ni ponehal. Snega je že preko dva metra. Pogorela in na pol demolirana planinska koča je naše zavetišče. Mala peč, okrog nje nas pet, in pet parov oči je vrptih v peč in prasketajoči plamen; nobeden ne govori niti besede. Bog ve, kje so njih misli. Daleč, daleč od nas, pri dragih! Zdravim se in pogledam na uro. „Številka dve,“ rečem. In njih dvojica se dvigne. Za silo zbita vrata s puško odprem. Vihar me takoj sprejme v svoje krilo. Vzlic temu, da sem imel ovatnik vzdignjen čez ušesa, mi je burja nanese poln obraz snega, in moral sem loviti sapo. Kakih sto korakov sem imel do straže. In kaka pot. Podučim novo dvojico, povem bojni klic in nazaj v kočo. Par trenutkov sedimo; strašen blisk in grom. „30.5cm pozdravlja Italijane,“ pravi eden. Ogenj postaja živahniji. Neprijatelj noče ostati dolžan. Nekaj jih je poslal v našo neposredno bližino. Kos granate je zadel na streho, da se je zemlja skozi špranje vsula na tla. Tla so se stresla pri vsaki eksploziji. Bliskanje, grmenje in bobnenje topov, min ter infanterijskega ognja je trajalo približno poldrugeto uro. Sedaj se sliši samo še bučanje viharja; tuintam kak pok. O polnoči smo skuhalih čaj. Razpoloženje se je zopet omililo in zapeli smo „Tu pred nami Lah! zbrani...“ Tako je potekla noč. Spanec je premagal drugega za drugim. Kimajočih glav so sedeli vrli Slovenci okoli gorke peči. Tu in tam je kdo zamrmral par nerazločnih besed in zopet tišina. Začeli so se že oglašati želodci. A žalibog, do noči ne bode nič. Ostanek dneva je potekel zopet med petjem in šaljkami, dokler nas ni zvečer iznenadila druga straža.

Gino Popović.

Radij!

premer 35 mm. Priznana praktično za vojaštvo, cena 12 kron. Pošiljatev po povzetju (pri vojni pošti denar popred) od zaloge ur Jakob König, Dunaj 3/208, Löwengasse 37 A.

Zapestna ura

z intenzivno svetlečim radijevim kazalnikom, številke in kazalec dajejo v temi močan odsev. Regulirano kolesje, točno tekoče, 3 letno jamstvo. Iz niklja z usnjatim jermenom.

Zadnja vest.

Dunaj, 6. dec. Bukarešta in Ploesti zavzeta.

V. vojno posojilo.

V dunajskem finančnem listu „Der Kapitalist“ čitamo sledeča razmotrivanja: „O volji državne uprave, da bo obrestni vojni posojil vedno v polni višini in brez vseh odbitkov izplačevala in si za to potrebna sredstva potom davkov in monopolov preskrbela, ne more biti dvoma. Nesmiselno bi bilo misliti, da bi se moglo kdaj zgoditi, da bi dotičnik, ki je v svetovni vojni kot dober patrijot podpisal vojno posojilo, postal kdaj v svojih pravicah prikrajšan, dočim bi se onemu dobro godilo, ki je svoje premoženje naložil raje v drugih vrednostnih papirjih ali realitetah, ki je torej državi svojo pomoč odrekel. Do tega gotovo ne bo nikdar prišlo. Če se bo kdaj po vojni delal razloček med posestniki vojnega posojila in med onimi premožnimi ljudmi, ki vojnega posojila niso podpisali, bo razloček edino le ta, da bodo podpisovalci vojnega posojila v vsakem oziru, zlasti pa pri plačevanju davkov, deležni posebnih ugodnosti.

Tudi iz drugih vzrokov je popolnoma samobesni umevno, da država, ki zamore čez premoženje in dohodke svojih podanikov v veliki meri razpolagati, ne bo nikdar in pod nobenim pogojem storila podpisovalcem vojnega posojila le najmanjše krivice. Že prvih štirih vojnih posojil so se udeležile banke, hranilnice, zadrage, zavarovalnice, duhovne in posvetne ustanove, mesta, male občine itd. z milijoni in milijoni svojega premoženja. Mnogo teh korporacij, na katerih zdravem razvoju je cela država eminentno zainteresirana, so podpisale celo več, kot so imele premoženja na razpolago in bodo šele iz bodočih prihrankov podpisano vojno posojilo popolnoma odplačale. Država tedaj, ki bi si ne upala od svojih podanikov dobiti potom davkov vseh za plačevanje vojnih posojil potrebnih sredstev, bi torej posredno le sama sebi najbolj škodila.

Avstrijski finančni minister je v kontrolni komisiji za državne dolgove svečano izjavil: „Nemogajnega prepričanja sem, da moramo pod vsakim pogojem obveze države skrajno točno izpolniti. Le ona država bo po vojni doma in v inozemstvu našla kredita, ki izpolnjuje svoje obveznosti z vso natančnostjo. Raje trpeti pomanjkanja in stradati, kakor pa ne izpolnjevati svojih obvez, to mi zapovedujeta dolžnost in vest.“

Oficijelni oklic za podpisovanje vojnega posojila omenja omenja v točki 8 do 10 tudi ugodnosti, ki jih nudite Avstro-ogrška banka in vojna posojilnica pri lombardiranju obligacij vojnega posojila, oziroma tudi drugih papirjev, ako se izkupilo dokazano porabi za nabavo vojnega posojila.

Ker ta način nabave vojnega posojila ne utegne biti splošno znan, ga hočemo na kratko opisati.

Kdor trenutno nima dovolj gotovine, more obligacije V. vojnega posojila pri kaki banki že sedaj zastaviti, dobi nanje kot posojilo 75 % nominalnega zneska in izda vsled tega v gotovini le znesek, ki presega 75 % nominalne vrednosti. Na pr. obligacija za K 100.— vojnega posojila (40 letnega amort. pos.) stane K 92.—; ker znaša posojilo proti zastavi te obligacije K 75.—, je treba v gotovini doplačati le K 17.—. Za K 1000.— bi znašalo doplačilo K 170.—, za K 10.000.—: K 1.700.— itd. Ostalih 75 % pa se lahko odplačuje potem v poljubnem času in v poljubnih obrokih. Poleg novih obligacij pa se more zastaviti tudi še prejšnja vojna posojila ali sploh kake druge vrednostne papirje, s čemur se more subskripcija znatno povišati. Ugodnost obstoja v tem, da je treba plačevati za taka posojila le 5 % obresti, ki so za več let zajamčena. Ker donosa vojno posojilo 5 1/2 % obresti, za izposojenih 75 % pa je plačati le 5 % obresti, je dobiček očividni.

Opisan način subskripcij sprejema tudi Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu, ki daje radevolje pismeno in ustmeno vsa pojasnila.

Razglas.

Dne 15. decembra 1916, ob 10. uri dopoldne, se vrši v občinski pisarni v Libeličah javna, prostovoljna dražba

občinskega lova

v izmeri 4388 ha. Izključna cena 400 K in se bo oddal lov največ ponudivšemu proti takojšnjemu vplačilu najemnine za eno leto vnaprej na pet let.

Občinski urad Libeliče,

dne 28. novembra 1916.

Občinski zastop.

V globoki žalosti naznanjamo vsem znancem, prijateljem ter sorodnikom, da je ljubljena soproga, oziroma teta, sestra in botra, gospa

Marija Najberž

dne 30. novembra zjutraj, previdena s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Vsem blagim in dobrim srcem jo priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Dolinčiče-Šmihel, 3. decembra 1916.

Jurij Štular, Karol Najberž, botrinec. soproga.

Vsi ostali sorodniki.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Elsa Plasfer

Kdor svojih kurjih očes ne odstrani, mu je vsaka pot muka ter slabi z bolečino tudi celo telo.

Bolečin prosta odstranitev kurjih očes

je za vsakogar, ki jih ima, prava blagodat. Nikoli ne moremo dovolj svariti pred izrezavanjem kurjih očes. Lahko vrežemo pregloboko, ne da bi to opazili, noga je vedno izpostavljena prahu in nesnagi, to pride v rano in nešteto slučajev krvnega zastrupljenja s smrtnim izidom se je na ta način že zgodilo. Kurja očesa se dajo brez noža lahko, zanesljivo in hitro odstraniti s Fellerjevim turistovskim obližem z znamko „Elsa“. Obliž za kurja očesa, cena 1 krono, v škatljah 2 kroni, ali Fellerjeva turistovska tinktura z znamko „Elsa“ (tekoča tinktura za kurja očesa, cena 2 kroni). Tisoči turistov, orožnikov, pismonoš, vojakov, kmetov in dam, ki nosijo ozke čevlje, kakor tudi vsi, ki so ga rabili, ga priporočajo kot sredstvo, ki najhitreje in zanesljivo odstrani kurja očesa. Dočim odstrani večina drugih sredstev zoper kurja očesa kakor tudi izrezavanje, piljenje itd. samo gornji del kurjih očes, korenino pa puste, tako da kurja očesa hitro zopet zrastejo, odstranijo prej imenovani izdelki kurja očesa popolnoma s korenino vred. Oba izdelka kakor tudi prašek proti potenju telesa in nog (cena 1 krono) — se naroči pri E. V. Fellerju, lekarnarju, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvatska).

Razglas.

Podpisana hranilnica in posojilnica naznanja, da bo začenski

s 1. januarjem 1917

obrestovala hranilne vloge po 4 % in računala od

danih posojil po 5 %.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku,

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo,

dne 26. novembra 1916.

Val. Stangl, Jurij Rudolf, Josip Vintár, odbornik in tajnik. načelnik. odbornik.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu je izšla knjiga:

Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček.

Sestavila dr. J. Sket, c. kr. vlad. sv., in št. Podboj, c. kr. prof.

Cena v prt vezani knjigi je K 2'40, po pošti K 2'50.

Dobi se v vseh knjigarnah.

Kdor ima slabe zobe, dobi večkrat zobobol. Lahko miselno bi bilo, v zdravih dneh ne na te neprijetne, moteče bolečine misliti, in jih ne preprečiti. Svetujemo tedaj svojim čitateljem naročiti v ta namen Fellerjev bolečine odpravljajoči rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa-fluid“. Ta vpliva pri hipoma nastopivšem zobobolu ne samo takoj bolečine odpravljajoče, temveč prepreči tudi zopetni prihod bolečine, ako se zobe vsak dan z njim čisti. Njegov demitikujoči vpliv ter njegova dobra dišava vzamejo tudi slabi duh iz ust. Predvojnne cene: 12 steklenic tega tudi druge bolečine odpravljajočega domačega sredstva pošlje vsepovsod franko za samo 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Kdor ima slabe zobe, ta prebavlja večidel tudi slabo, ker ne more dovolj gristi. Pri prebavnem motenju naj se vzame mlo odvajajoče Fellerjeve Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-kroglice“. 6 škatljic 4 K 40 vin. franko in priporočamo, da se jih naroči obenem z „Elsa-fluidom“, da se ima ta dva zdravniško priporočena preparata vedno v hiši. Kdor hoče imeti na sprehodih, potovanju in na prostem takoj vplivajoče sredstvo pri roki, temu priporočamo stekleničico Elsa-fluid. To stori dobro. (v)

Listnica upravnštva.

Vse cenjene naročnike prosimo, naj nam naznanijo pri preselitvah ali premestitvah poleg novega naslova tudi stari naslov ter številko, ki je tiskana v zgornjem desnem kotu naslovne pasice (nad imenom). To je zaradi tega važno, da ne bi pošiljali lista pomotoma na dva kraja, na nov in na star naslov.

Odgovor na vprašanja. Vsakemu vprašanju glede oglasov naj se priloži pismeni ovitek z napisanim naslovom vprašateljevim s pošto znamko (ali dopisnico). Na vprašanja brez poštne znamke upravnštvo ne odgovarja.

Dobro vino (tudi za sv. maše)
in kislo vodo

„Silva“-vrec

razpošilja po povzetju

A. Oset posestnik in lastnik **Guštanj**
slatine, pošta
Koroško.

NB. Kupim vse vrste steklenice, sode in stare ter nove zamaške.

Kdor hoče svojem na bojišču s posebnim **praktičnim darom**

napraviti veliko veselje, naj naroči mojo poceni **garnituro za bojišče**

obstoječo iz sledečih, za vsakega vojaka nepogrešljivih reči:

- 1 **zapestna ura** s kazalom iz radija, se ponoči sveti, dobro Anker-kolesje, s 3 letnim jamstvom,
- 1 **vojaška žepna svetilka** z baterijo, električna luč v žepu,
- 1 **samobrivni aparat**, elegantno izdelan, s katerim se lahko dobro in hitro brije,
- 1 **žepni vžigalnik za bojišče**, ki da takoj ogenj ob vetru in dežju, ne potrebuje bencina,
- 1 **patentiran napolnjen peresnik**, piše vijoličasto, brez tinte, brez svinčnika, samo da se pomoči z vodo,
- 1 **vojaški žepni nož** iz Solingerjevega jekla z dvema rezaloma in 1 čepovlakom,
- 1 **vojna denarnica** s tremi predalčki in trdnim zaklepom.

Te reči, posamezno nakupljene, bi stale 35 kron, le zavoljo velike zaloge prodajam to popolno garnituro, vse navedene reči skupaj za samo

20 kron

po povzetju (po vojni pošti denar vnaprej).

Jakob Rönig, Dunaj, III/208, Löwengasse Nr. 37a.

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad

pod Najvišjim pokroviteljstvom Njega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva.

Oddelek: Vojno zavarovanje.

Deželni urad: Celovec.

Ne zabite zvestih mrtvih!

In kadar stal boš, narod moj, ovenčan s srečo
preteklih časov zmagonosnega sijaja,
Ne zabi mrtvih in z ljubeznijo plamtečo
Gomile venčaj svojga naraščaja.

Teodor Körner.

Ne zabite mrtvih v tej vojni, stotisočev, ki so na bojišču slave izkrvaveli ali umrli junaške smrti v lazaretu. Da, z ljubeznijo hočemo misliti nanje, vsak najprej na posamezne, ki so mu bili blizu: Na ljube, dobre in vrle ljudi, s katerimi smo prej skupaj živeli ter žalost in veselje, delo in trud delili, in katerih pogled, besedo, katerih podajanje rok sedaj bridko pogrešamo; na življenja polne upapolne može, v katerih je bilo polno kali in moči za nadaljno bogato delovanje, ki pa se niso popolnoma razvile. Z gorkim srcem pa hočemo tudi misliti na neštete padle, ki jih nismo poznali osebno. O vseh pa vemo, da so tudi ti naši bratje, sinovi skupne domovine in vsak izmed njih član ožjega kroga, kjer je ljubil in bil ljubljén, kjer je bil nekaj in je nekaj storil, kjer se je še kaj več od njega pričakovalo in kjer občutijo sedaj, ker ga ni, globoko, bolečo rano.

Da toliko krvi ne bo zaman teklo, zaman toliko žrtev, da ne bodo zapuščene vdove in sirote,

podpisujte vsi peto avstrijsko

vojno posojilo posojilo zmage!!

pri

c. kr. avstrijskem vojaškem vdovskem in sirotinskem zakladu.

To ni nobena žrtev, ker se naložba bogato obrestuje. S podpisovanjem pri c. kr. avstrijskem vojaškem vdovskem in sirotinskem zakladu podpirate zaostale vdove in sirote padlih in po vojni oškodovane, ker se zaklad s tem poveča, ne da bi za to darovali le en vinar.

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad

pod Najvišjim pokroviteljstvom Njega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva.

Oddelek: Vojno zavarovanje.

Deželni urad: Celovec.

V. vojno posojilo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

sprejema kot

oficijelno subskripcijsko mesto

prijave po originalnih pogojih in daje vse dovoljene olajšave.

Prijave za peto avstrijsko vojno posojilo

1. štiridesetletno 5½% amort. državno posojilo à K 92.— netto od K 50.— nom. naprej,
2. 1. junija 1922 plačljive 5½% državne zakladnice à K 96.— netto

sprejema

Živnostenska Banka, podružnica Trst

Via Ponterosso 7 in Via Maria Teresa 20 (v lastni palači).

Tozadevna pojasnila se dajo drage volje.

Prazne vreče

kupi vedno in v vsaki množini ter plačuje najdražje

trgovska firma

J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko (Kranjsko).

Istotam se kupujejo po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plašče za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Važno

za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki v Ameriki v dotiko radi denarnih podpor in pisem, naj napiše kratko pismo v nemškem jeziku, tiče se samo rodbinskih razmer, ki ne sme obsegati nič političnega ali kar vojno zadeva. Naslov svojih sorodnikov naj napiše na kuverto, v drugo kuverto naj vtakne svoje pismo in nanjo napiše natančen naslov in ime odpošiljatelja ter vse skup odpošlje na sledečo addresso: **Henry C. Zaro, bankir, per Adresse Dresdener Bank, Berlin W. 56.** Ne frankirana in premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.

100 litrov domače pijače

osvežujoče, slastne in žejo gasilne si lahko vsakdo sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškati hrusevec, poprovi metovec, pomarančev, prvenčev, višnjevec. Neuspehi izključeni. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 10.— franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova delazmožnost nič ne trpi.

Jan. Grolsch, Engel-drožerija, Brno 638, Moravsko.

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevavec korenin „Ria-Balsam“ ne odstrani Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z zamačujočim pismom K 1.50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. — Na stotine zahvalnih in priznanih pisem. — Kemény, Kaschau (Kassa), I., poštini predal 12/17 (Ogrsko).

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad

pod Najvišjim pokroviteljstvom Njega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva.

Oddelek: Vojno zavarovanje.

Deželni urad: Celovec.

Podpisujte vojno posojilo!

Podpisovanja 5. vojnega posojila naj bi se vsakdo udeležil. Nihče naj se ne izključi; vsak naj po močeh pomaga.

Vojno posojilo je zato, da olajša našim vojakom na bojišču boj in hitro zmago.

Kdor hoče sijajno zmago domovine in skorajšnji mir, mora podpisati vojno posojilo.

V vojnem posojilu je denar najmanj tako varno naložen in donaša pri tem veliko višje obresti kakor kaka druga prvovrstna naložba glavnice.

Kdor se ne posluži te priložnosti in po močeh ne podpiše vojnega posojila, ta zanemarja svoje dolžnosti do domovine in do naših hrabrih vojakov na bojišču; škoduje si pa tudi sam, sovražnik je svojega lastnega denarja.

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad je po svojih deželnih in okrajnih uradih ter po zaupnih močeh svojega vojnogazovalnega oddelka vsem osebam, ki hočejo podpisati vojno posojilo, na razpolago in brezplačno oskrbuje vse s podpisovanjem zvezane korake.

Porabite v to od nas položene podpisovalne formularje! S tem podpirate vdove in sirote na bojišču slave padlih in po vojni oškodovane, ne da bi Vam povzročilo to le en vinar stroškov.

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad.

Oddelek: Vojno zavarovanje.

Deželni urad: Celovec, Paulitschgasse 15.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.